

KUIN ENNEIN LEMPIE NOŠŠETTIH...

Paraš lemmenošto aika on Iivanan ta Petrunpäivän välisenä aikana.

Neiččyön pitäy yöllä ennen Iivananpäivyä pojan ruispellolla käyvä. Šiinä niin kuin järvi-veješšä uija. Tämä on hyvin vanha tapa. Še tepšiy, jos kaikki kunnolla luatie. Ennein kaikkie tytön pitäis puhtahana olla. Toisekši še on ruattava peitočči, jotta ei kenkänä näkis. Ruispel-lošša on uitava alačči. Pellon laijalla ensin jaksauvut, šiitä vašta šinne hyppyät.

Lisäkši tytöllä pitäy pešeytyö yökaštiella. Yökašše kerätäh mihnih mal’ah ta tuuvvah še kotih. Šiitä še pitäy kuation pulloh ta käyttyä niin, jotta koko vuuvvekši riittäis. Ihan ensi vuuvven Iivananpäiväh. Konša suoriuvut minne tanššiloih, niin šiitä pullosešta tiputat vähäsen kašsetta pešutasah, missä on puhašta vettä. Tällä pyhällä vejellä pešet šilmäš. Šanotah, jotta tyttö šillä keinoin kaunistuu.

Yöllä ennen Iivananpäivyä tyttö vey oman mielitietyn ruispeltoh käsipaikan, muilakap-palehen ta hopiesen kopeikan. Nämä vehkehet ollah šiinä pellošša Petrunpäiväh šuaten. Šinä vuotena heti miehellä piäsöy.

Kylyššä kylpiessä niisi lempie noššettih. Lemmenoštajana voipi olla naini, kumpani on šuanun kakši poikua. Urpani vašta piti olla. Še šuatih Lehti-Iivanan aikana. Vuokkinieme-läisen Paro Remšun mukah kylvettih ta luvettih:

Mi lehtie, še lempie.
Mi urpua, še kyrpyä.
Nouše noppa,
Šeiso šeppä.
Pykäläpiä pylkyttele.
Tämän impyven ympärillä,
Tämän neitosen nisalla.
Karvalammin lainehilla.

Nouše noppa,
Šeiso šepä.
Kohuo urohon kokka.
Tämän neitosen nisalla,
Tämän neitosen peräh.
Kun ei tänä keitosena kešänä,
Ei šilloin ilmasešša ijäššä,
Kyrpä viuhka vitušša,
Lokertele loukkosešša.
Mi urpua, še ...

Ennein Lehti-Iivanua ei pie tuuvva heinyä pirttih eikä kukkua. Lapšet još tuuvvah, niin heti pitäy viijä ne pihalla, šentäh kun niijen mukana tulou kaikki paha: šyöpäläiset, kärpäset, pitkänenät ta kaikki. Ta kun tulta isköy ukkosenilma, niin niih huonehih paremmin isköy, kumpasih on heinyä tuotu. Ei ennein Iivananpäivyä pitäis mitänä heinyä liikuttua. Jälkeh kyllä šuau tuuvva. Heinän pitäy antua rauhašša kašvua, še on šiitä täyši Iivananpäivän yönä.

Iivananpäivä Jyškyjärveššä. Kuva *Oma Mua* -lehdestä 2015.